

Tainionkosken kirkko 12.1.2014
1. sunnuntai loppiaisesta
Kasteen lahja

Saarna Kaisa Kontiainen

Evankeliumi

Joh. 1: 29–34

Seuraavana päivänä Johannes näki, että Jeesus oli tulossa hänen luokseen. Johannes sanoi: ”Katsokaa: Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! Hän on se, josta sanoin: ’Minun jälkeeni tuleva kulkee edelläni, sillä hän on ollut ennen minua.’ Minäkään en tuntenut häntä, mutta juuri sitä varten olen tullut kastamaan vedellä, että Israel saisi tietää, kuka hän on.” Johannes todisti: ”Minä olen nähnyt, kuinka Henki laskeutui taivaasta kyyhkysen tavoin ja jäi hänen päälleen. Minäkään en häntä tuntenut. Mutta hän, joka lähetti minut kastamaan vedellä, sanoi minulle: ’Se, jonka päälle näet Hengen laskeutuvan ja jäävän, kastaa Pyhällä Hengellä.’ Minä olen sen nähnyt ja todistan, että tämä mies on Jumalan Poika.”

Pappina on päässyt monta kertaa todistamaan sitä ihmettä, kun vauva tai aikuinen kastetaan. Siinä toimituksessa on jotain pyhää ja kaunista, läsnä on pyhä. Vai onko se sittenkään niin suuri ihme. Joku valkokaapuinen tyyppi höpöttää jotain, mistä kukaan ei oikeastaan ymmärrä mitään, lauletaan virsiä ja sitten julkaistaan se nimi. Vauvan nimi, jota on salattu sukulaisilta ja ystäviltä viikkokaupalla. Nimi, jota kaikki arvuuttelevat ja haluaisivat jo niin tietää, paljon ennen nimenantamista. Usein kuulee, kastekotiin mennessä, että pappi tuli antamaan vauvalle nimen. Pappi kastelemaan vauvan päätä ja kertomaan, että mikä mahtaa olla vauvan nimi. Tätä todellisuutta vasten en enää yhtään ihmettele, minkä takia entistä vähemmän lapsia kastetaan. En ihmettele yhtään, etteivät kristityt luterilaiseen kirkkoon kuuluvat vanhemmat näe enää tarpeelliseksi kastattaa lapsiaan, saati ne, joiden siteet kirkkoon on entistä ohuemmat. ”Nimen voi antaa kuka tahansa, ei siihen pappia tarvita. Annetaan lapsen valita sitten, kun hän itse ajattelee ja pohtii näitä asioita. Ei se kaste ole niin suuri juttu.”

Mutta tämäkö, nimen antaminen, on kasteessa niin suurta, että siitä on tehty yksi evankelis-luterilaisen kirkon sakramenteista, siis pyhistä toimituksista. Sekö on juttu, jonka takia kokoonnutaan kastemaljan ympärille itkemään ja huokailemaan elämän ihmettä? Niin kuin tämän päivän aihekin jo puhuu, kaste on lahja. Se on jotain sellaista, mikä ei varsinaisesti liity meidän nimeemme millään muotoa. Kaste on siis jotain sellaista, mitä annetaan meille, parhaimmassa tapauksessa jo pieninä vauvoina. Kasteessa ei ole kysymys minusta, vaan SINUSTA, on kysymys

Jumalasta. Kaste on enemmän kuin nimi, kasteessa toimii Jumala. Kaikki, mitä kastetoimituksessa tapahtuu, on lopulta Jumalan tekoa. Jumala antaa lapselle lahjan. Pappi ei tee juuri mitään. Jumala on se, joka vaikuttaa kasteessa veden ja siihen yhdistyvän Jeesuksen sanan kautta ja liittää kastettavan elämää suurempaan rakkauteen. Rakkauteen, joka ei koskaan katoa, ei koskaan petä, eikä koskaan jätä. Se rakkaus pesee pois maailman synnin. Ja tämän sanoessani monet teistä varmasti miettii sitä, että mitä syntiä on pieni viaton vauva tehnyt. Ja tähän voisi vastata, ei mitään, mutta synti ja taipumus ovat ihmisen päällä. Pelkästään se, että me olemme syntyneet ihmisiksi liittää meidät myös syntiin, joka on ihmiskunnan synnystä asti kulkenut isältä pojalle ja äidiltä tyttärelle.

Olin kastekahveilla kastetilaisuuden jälkeen eräässä kodissa ja tuli puheeksi vauvan papan kanssa se, kuinka olen soittanut karaokea opiskeluaikoinani monessa eri ravintolassa. Pappa totesi siihen, että pitäähän sitä tietää mitä synti on. Olin ihmeissäni, sillä en pitänyt sitä, laulamista suurena syntinä. Pappa korjasi sanojaan, että tarkoitti kaikkea muuta mitä kapakoissa yleensä tapahtuu, juomista, ja humalasta johtuvia lieveilmiöitä. Ymmärsin kyllä, mitä tuon perheen pappa tarkoitti, mutta pysähdyin. Tämä on se, mitä ihmiset synniksi mieltävät. Yksittäiset teot, jotka ovat jollain tavoin joko meidän tai yleistä moraalialueen vasten katsottuna arveluttavia. Mutta synti on jotain enemmän. Synti ei ole vain se, mitä me teemme. Synti ei ole vain sitä, että minä inhoan jotain ihmistä, sitä että valehtelen ja yritän kerätä kotiin päin. Ei se ainoastaan ole syntiä. Synti on asenne, se on tahtotila. Olen kuin Jumala. Minä pystyn kaikkeen, minä en tarvitse mitään Jumalaa, minä olen oman elämäni Jumala. Synti on se ylpeys, joka estää meitä luottamasta ja ottamasta vastaan lahjaa. Synti on se, että me olemme erossa Jumalasta.

Se synti, siis Jumalasta erossa olemisen synti on myös viattoman vauvan yllä. Taipumus ylpeyteen on lapsessa. Mihin kissa karvoistaan pääsisi? Ja juuri tähän syntiin liittyy Jumalan Karitsa. Evankeliumitekstissä Johannes tunnistaa Jeesuksessa Jumalan Pojan, joka ottaa pois maailman synnin. Kasteessa, siis siinä kasteessa, jossa Jumala toimii, otetaan pois se erossa olemisen synti. Kasteessa saamme sydämiimme Pyhän Hengen, joka yhdistää meitä Jumalaan. Kasteen lahja ei siis ole sen vähempi, kuin elämä. Me olemme kasteen kautta liitetyt Kristuksen rakkauteen. Rakkaus on se juttu, joka antaa meille elämän. Rakkaus on se asia, joka luo meille turvan. Ja se kaikki annetaan kasteessa lahjaksi.

Mutta ei kaste poista paha. Elämä on karua ja ihmiset pahoja. Facebookissa, iltapäivälehdissä, uutisten palstoilla ja radiossa jaetaan päivät pääksytysten entistä kauheampia tarinoita ihmiskohtaloista, jotka riipaisevat syvältä. Ei kaste muuta sitä yhtään kauniimmaksi tai

ihanammaksi, mutta kaste antaa silti jotain. Jeesus sanoo kaste- ja lähetyskäskyssä: ”ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti”. Ehkä se on sinisilmäistä ja naivia, suorasta typerää uskoa siihen, että lupaus kantaisi, että olisi oikeus ja olisi turva. Ehkä se on idioottimaista, mutta mitä meille jää elämästä, jos ei ole edes sitä lupaus. Piispa Seppo Häkkinen sanoi torstaina, että kasteessa me saamme ensimmäisen pappisvihkimyksen, meidät kutsutaan luottamaan ja uskomaan. Kasteessa saamme ikeen harteillemme, mutta vaikka ies on painava, se helpottaa elämän taakkojen kantamista, vaikkei se niitä poista. Kasteessa me saamme lupauksen siitä, että vaikka elämä ja lähimmäiset kohtelee meitä kuin roskaa, on joku, mikä on sen kaiken keskellä. On Jumala, joka katkerimpienkin kyynelten aikaan, pitää kiinni. Se on kuin loputon turva, kuin periksi antamaton seinä, meidän takana.

Aivan samalla tavoin, kuin Jeesus tuli Johannes Kastajan luo, Hän tulee jokaisen meidän luo. Eikä tämä riipu siitä, kuinka hyviä me olemme. Tämä ei riipu siitä, miten olemme elämämme eläneet. Hän tulee meidän luokse, oli meidät kastettu tai ei, oli meillä uskoa tai ei ja elämän pyöreissä kirkastaa kasvonsa. Eikä vain kasvonsa, vaan rakkautensa. Se ottaa kiinni ja pysäyttää. Sen rakkauden varassa me saamme elää ja se rakkaus kantaa meitä, kun kuolemme. Kasteessa annettu lupaus ”Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti” vie meidät lopulta perille.